สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

การขยายตัวของกระแสโลกาภิวัตน์ และการกระจายรายได้

การเคลื่อนย้ายเงินทุนจากต่างประเทศ เป็นผลพวงจากการขยายตัวของกระแสโลกาภิวัตน์ ถือเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง ที่ได้ส่งผลกระทบต่อแรงงาน ทุน และค่าจ้างที่แท้จริงของประเทศผู้รับการลงทุน ผลกระทบดังกล่าวย่อมส่งผลต่อการกระจายรายได้ เนื่องจากเงินทุนที่เคลื่อนย้ายจากต่างประเทศมาสู่อุตสาหกรรมต่างๆในประเทศไทย ทำให้มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ได้รับเงินทุนจากต่างประเทศ การเรียนรู้ และพัฒนาเทคโนโลยี แต่ผลกระทบดังกล่าว ย่อมเกิดขึ้นแตกต่างกันตามแต่ละส่วนต่างๆของประเทศ ดังนั้นในบทนี้จะวิเคราะห์ผลของการขยายตัวจากโลกาภิวัตน์มีผลต่อ การกระจายรายได้ของผู้มีรายได้ในประเทศไทยเป็นอย่างไร

4.1. <u>ความสัมพันธ์ของผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ ที่มีต่อผลิตภาพแรงงาน ค่าจ้างที่แท้จริงของแรงงาน และทุน</u>

ในงานศึกษาจะทำการศึกษาช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2531 – 2550 และทำการแบ่งเป็น 6 อุตสาหกรรม ซึ่งเป็นข้อมูล Panel Data ในแบบจำลอง Fixed effect approach โดยเหตุผลที่ใช้แบบจำลองนี้ เนื่องจากเป็นแบบจำลองที่เหมาะสมในการวิเคราะห์กรณีที่มีความแตกต่างของอุตสาหกรรมต่างๆ โดยกำหนดให้ความชันคงที่ ซึ่งมีความหมายว่าโลกาภิวัตน์ทางการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศมีอิทธิผลต่อ ผลิตภาพแรงงาน ค่าจ้างที่แท้จริง และทุน ในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาเท่ากัน แต่กำหนดให้ค่าจุดตัดแตกต่างกันตามแต่ละอุตสาหกรรม เนื่องจากหากไม่มีผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ทางการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ แรงงานในแต่ละอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาจะมีผลิตภาพแรงงาน และได้รับค่าจ้างที่แท้จริงแตกต่างกัน รวมทั้งทุนในแต่ละอุตสาหกรรมก็แตกต่างกันด้วย

จากนั้นจะทำการทดสอบตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาก่อน (รายละเอียดในภาคผนวก ค) เนื่องจากการประมาณสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งมีข้อมูลประเภทอนุกรมเวลา (Time Series Data) จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ที่ไม่แท้จริง (Spurious Relation) หากข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษามีลักษณะ Non-stationary กล่าวคือ ค่าเฉลี่ย และ ค่าความแปรปรวน ของข้อมูลเหล่านั้นมีค่าเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา ค่าสัมประสิทธิ์

ของแบบจำลองที่ประมาณการได้ อาจไม่มีประสิทธิภาพหรือคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง ดังนั้น การศึกษานี้จะทำการทดสอบความมีเสถียรภาพของข้อมูล (Unit Root Tests) เพื่อหาค่าสถิติที่มีประสิทธิภาพหรือไม่คลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง ด้วยวิธี Augmented Dicky-Fuller test พิจารณาสมการถดถอย เพื่อทำการทดสอบว่ามี Unit Root หรือไม่ โดยสมการดังกล่าว (Dickey and Fuller, 1979 อ้างถึงใน ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์, 2547) ได้แก่

$$\Delta X_1 = a + \beta t + \theta X_{t-1} + \sum_{i=1}^{p} \Phi_i \Delta X_{t-i} + \varepsilon_t \qquad (4.1)$$

ซึ่งมีการตั้งสมมติฐานดังนี้

$$H_0 : \theta = 0, Non-stationary$$
$$H_1 : \theta \neq 0, Stationary$$

ทำการทดสอบว่า $\theta = 0$ หรือไม่ โดยพิจารณาค่า Augmented Dicky-Fuller - Test ที่คำนวณได้เทียบกับค่า t-Statistic ที่อยู่ในตาราง Dickey - Fuller ซึ่งถ้าสามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ได้ แสดงว่าตัวแปรนั้นมีลักษณะเป็น Stationary แต่ถ้าไม่สามารถปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) แสดงว่าตัวแปรดังกล่าวมีลักษณะเป็น Non-Stationary

จากการทดสอบ พบว่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็น Non-Stationary ที่ระดับ Level ซึ่งหมายถึงระดับเริ่มต้นในการทดสอบหาความเสถียรภาพของข้อมูล ดังนั้นจึงทำการพิจารณาที่อันดับข้อมูล ณ 1st Difference อีกครั้งพบว่า ตัวแปรทุกตัวปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) นั่นคือมีค่า Stationary ที่เท่ากัน ซึ่งแสดงว่าข้อมูลที่ทำการทดสอบสามารถใช้ได้เพื่อทำการประมาณค่าสมการ ดังนั้นในส่วนต่อไปจะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของ การเปลี่ยนแปลงการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพแรงงาน การเปลี่ยนแปลงค่าจ้างที่แท้จริงของแรงงานในอุตสาหกรรมต่างๆ และการเปลี่ยนแปลงทุน ซึ่งจะพิจารณาผลการประมาณการแบบจำลอง 3 อัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลการประมาณการแบบจำลองที่ 1

การศึกษาในส่วนนี้จะเป็นแบบจำลองที่แสดงถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ทุน และค่าจ้างที่แท้จริง ที่มีต่อผลิตภาพแรงงาน ได้ผลการประมาณสมการดังนี้

$\ln \Delta LP = 0.0045 \ln \Delta FDI + 0.0020 \ln \Delta FR + 0.0396 \ln \Delta SL - 0.0118 \ln \Delta MALE - 0.0047 \ln \Delta KL$

t-value (1.3242)* (1.6154) (1.7861)* (-0.2356) (-1.1910)

$-0.0006 \Delta AGE1 - 0.0228 \ln \Delta RW + 0.0078 \ln \Delta EPI - 0.0080 \Delta D + 0.6929 AR(1)$

t-value (-0.3751) (-1.2175) (0.6665) (-2.1707)** (15.4694)

Fixed Effect	
Agriculture	0.0023
Mining	0.0038
Manufactory	-0.0018
Construction	-0.0062
Trading	0.0055
Service	-0.0014

R^2 0.6323 Adjusted R^2 0.6006 Durbin-Watson stat 1.9012

*** แสดงความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 99

** แสดงความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95

* แสดงความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 90

การประมาณการพบว่ามีปัญหา Autocorrelation เกิดขึ้นในการประมาณการจึงทำการแก้ปัญหา Autocorrelation โดยขจัดปัญหานี้ได้อย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม เมื่อนำปัจจัยต่างๆประมาณสมการผลิตภาพแรงงาน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (R^2) เท่ากับ 0.6323 นั่นคือ ปัจจัยที่คาดว่าสามารถอธิบายผลิตภาพแรงงานทุกตัวข้างต้นได้ร้อยละ 63.23 โดยผลการประมาณการข้างต้น (สมการผลิตภาพแรงงาน (แบบจำลองที่1)) พบว่า การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศทั้งหมด (FDI) และ สัดส่วนของแรงงานที่มีทักษะต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (SL) สามารถอธิบายผลิตภาพแรงงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และตัวแปรหุ่นปีที่อยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 (D) สามารถอธิบายผลิตภาพแรงงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ปัจจัยที่สามารถอธิบายผลิตภาพแรงงานได้ มีดังนี้ ปัจจัยการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ โดยที่สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (FDI) เท่ากับ 0.0020 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่อการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0020 ซึ่งตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้

เนื่องจากการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศที่เข้ามาในประเทศไทยมีทั้งรูปแบบ การตั้งธุรกิจใหม่ การซื้อกิจการที่มีอยู่แล้ว และการร่วมทุน ดังนั้นการเข้ามาบริหารกิจการของชาวต่างชาติ ทำให้เกิดผลประโยชน์ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่แรงงานในอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ได้รับการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศส่งผลให้ผลิตภาพของแรงงานเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ Aitken and Harrison, 1999 ที่ว่าผลิตภาพของแรงงานในธุรกิจประเภทที่ต่างชาติเข้ามาลงทุนโดยตรงในรูปแบบของวิธีการซื้อกิจการที่มีอยู่แล้วในประเทศผู้รับทุน หรือ การซื้อหุ้นทุนจะทำให้ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากต่างชาติสามารถเข้าไปบริหารและควบคุมการดำเนินงานในธุรกิจนั้นได้ จึงเกิดการถ่ายโอนด้านความรู้ในการทำงาน เทคนิคในการผลิต และด้านการบริหารงาน

ปัจจัยแรงงานที่มีทักษะ โดยที่สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรสัดส่วนของแรงงานที่มีทักษะต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (SL) เท่ากับ 0.0396 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่อการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนของแรงงานที่มีทักษะต่อจำนวนแรงงานทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0396 ซึ่งตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ เนื่องจากการนิยามความหมายของแรงงานมีทักษะในงานศึกษานี้ใช้เกณฑ์ที่ ณ ระดับการสำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งถือว่าไม่สูงนักเมื่อเทียบกับระดับการศึกษาทั้งหมดในปัจจุบัน ดังนั้นแรงงานที่อยู่ในกลุ่มแรงงานมีทักษะที่ใช้ในงานศึกษานี้จึงสามารถเข้าอยู่ในอุตสาหกรรมได้หลากหลาย โดยแรงงานที่มีทักษะซึ่งมีการศึกษาดีย่อมเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เนื่องจากแสดงถึงคุณภาพของแรงงานคนนั้นๆ ยิ่งแรงงานที่ได้รับการศึกษาจนมีความชำนาญเฉพาะด้าน ย่อมมีความสามารถในการผลิตสูงกว่า แรงงานที่ไม่ได้รับการศึกษาหรือไม่มีความชำนาญเฉพาะด้าน

ปัจจัยตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่อยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 เนื่องจากสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรหุ่นปีที่อยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 (D) เท่ากับ -0.0080 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางตรงข้ามกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่ออยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541(D) จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพแรงงานลดลงร้อยละ 0.0080 ซึ่งตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ เนื่องจากในขณะที่ระบบเศรษฐกิจอยู่ในช่วงขาลงหรือตกต่ำ ขนาดของหน่วยผลิตและผลผลิตจะลดลงอย่างรวดเร็วกว่าปัจจัยแรงงานที่ใช้ผลิต ดังนั้นเมื่อผลผลิตลดลง แรงงานที่ทำงานสายการผลิตจึงมีชั่วโมงการทำงานลดลง จนกระทั่งผลิตภาพแรงงานลดลง

นอกจากปัจจัยที่แสดงความสัมพันธ์กับ ผลิตภาพแรงงานแล้วข้างต้น ยังมีปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลิตภาพแรงงานในแบบจำลองที่ศึกษา คือ สัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศในแต่ละอุตสาหกรรมต่อ การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศทั้งหมด (FR) สัดส่วนของจำนวนแรงงานชายต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (Male) สัดส่วนสต็อกทุนสุทธิต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (KL) ค่าจ้างที่แท้จริง (RW) ตัวแปรหุ่นที่แสดงสัดส่วนจำนวนแรงงานที่มีอายุตั้งแต่ 20-34 ปี มากกว่าสัดส่วนจำนวนแรงงานที่มีอายุตั้งแต่ 35-49 ปีต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (Age^1) และดัชนีราคาสินค้า (EPI)

ผลการประมาณการแบบจำลองที่ 2

การศึกษาในส่วนนี้จะเป็นแบบจำลองที่แสดงถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ทุน และผลิตภาพแรงงาน ที่มีต่อค่าจ้างที่แท้จริง และปรับค่าความแปรปรวนด้วยวิธี White Heteroskedasticity-Consistent Standard Errors & Covariance* เพื่อแก้ปัญหา Heteroskedasticity ได้ผลการประมาณสมการดังนี้

$$\ln \Delta RW = 0.0006 \ln \Delta FDI + 0.0132 \ln \Delta FR + 0.0281 \ln \Delta SL + 0.1984 \ln \Delta MALE + 0.0224 \ln \Delta KL$$

t-value (0.6271) (7.2222)*** (3.6133)*** (7.3871)*** (12.9056)***

$$- 0.0012 \Delta AGE1 + 0.0244 \ln \Delta LP - 0.0302 \ln \Delta EPI + 0.0223 \Delta D + 0.6573 AR(1)$$

t-value (-0.9286) (0.0144) (-12.2531)*** (18.9171)*** (16.0241)

Fixed Effect	
Agriculture	-0.0035
Mining	-0.0214
Manufactory	0.0054
Construction	0.0002
Trading	0.0055
Service	0.0051

R^2 0.5832 Adjusted R^2 0.5473 Durbin-Watson stat 2.1786

*** มีนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 99 ** มีนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 95 * มีนัยสำคัญทางสถิติร้อยละ 90

---

* การทดสอบ White สามารถทำได้โดยการคำนวณหาค่าตัวแปรคลาดเคลื่อน จากนั้นนำค่าตัวแปรคลาดเคลื่อนมาสร้างสมการทดสอบโดยให้ค่ากำลังสองของตัวแปรคลาดเคลื่อนนั้นเป็นตัวแปรอิสระ ผลจากการประมาณสมการดังกล่าวสามารถคำนวณหาค่า nR^2 หากว่าค่า $nR^2 >$ critical x^2 จึงสามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า "ไม่มีปัญหา heteroscedasticity" สำหรับการบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถทำด้วยวิธี White Heteroskedasticity-Consistent Standard Errors & Covariance โดยผลจากการปรับค่าความแปรปรวนจะทำให้ค่า Standard error มีค่าสูงขึ้น และลดขนาดของค่า t-ratio ทำให้การทดสอบน่าเชื่อถือขึ้น

การประมาณการพบว่ามีปัญหา Autocorrelation เกิดขึ้นในการประมาณการจึงทำการแก้ปัญหา Autocorrelation โดยขจัดปัญหานี้ได้อย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม เมื่อนำปัจจัยต่างๆประมาณสมการค่าจ้างที่แท้จริง พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (R^2) เท่ากับ 0.5832 นั่นคือ ปัจจัยที่คาดว่าสามารถอธิบายค่าจ้างที่แท้จริงทุกตัวข้างต้นสามารถอธิบายค่าจ้างที่แท้จริงในอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาได้ร้อยละ 58.32 โดยผลการประมาณการข้างต้น (สมการค่าจ้างที่แท้จริง (แบบจำลองที่2)) พบว่า สัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ปัจจัยสัดส่วนของจำนวนแรงงานชายต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (Male) สัดส่วนของแรงงานที่มีทักษะต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (SL) สัดส่วนสต็อกทุนสุทธิต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (KL) ดัชนีราคาสินค้า (EPI) และตัวแปรหุ่นปีที่อยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 (D) สามารถอธิบายค่าจ้างที่แท้จริงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบาย ค่าจ้างที่แท้จริงได้ มีดังนี้ ปัจจัยโครงสร้างการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ โดยที่สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) เท่ากับ 0.0006 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่อการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0006 ซึ่งตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ Velde and Morrissey (2004) ที่พบความสัมพันธ์ของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศส่งผลค่าจ้างของแรงงานเพิ่มขึ้น เนื่องมาจากการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศส่งผลให้มีแรงงานที่มีทักษะเพิ่มขึ้น ความสามารถในการผลิตเพิ่มขึ้น ในที่สุดส่งผลให้ราคาสินค้าที่เน้นใช้แรงงานมีทักษะเพิ่มขึ้น

ปัจจัยที่แสดงคุณลักษณะของแรงงาน ได้แก่เพศซึ่งมีความสัมพันธ์กับค่าจ้างที่แท้จริงของแรงงาน โดยปัจจัยสัดส่วนของจำนวนแรงงานชายต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด มีสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรสัดส่วนของจำนวนแรงงานชายต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (Male) เท่ากับ 0.1984 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่อการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนของจำนวนแรงงานชายต่อจำนวนแรงงานทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1984 ซึ่งตรงตามสมมติฐาน

เบื้องต้นที่ตั้งไว้ แสดงว่าแรงงานหญิงในอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษายังถูกจำกัดโอกาสที่จะได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันจากผลตอบแทนแรงงาน

ปัจจัยแรงงานที่มีทักษะ โดยที่สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรสัดส่วนของแรงงานที่มีทักษะต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (SL) เท่ากับ 0.0281 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่อสัดส่วนของแรงงานที่มีทักษะต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (SL) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้ค่าจ้างที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0281 ซึ่งตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ เนื่องจากการที่แรงงานมีการศึกษาในระดับที่ดี ทำให้แรงงานมีโอกาสเปลี่ยนแปลงอาชีพได้มากขึ้น และเมื่อแรงงานมีทักษะมีความสามารถในการทำงานที่เพิ่มขึ้น ย่อมได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น เนื่องจากมีความต้องการแรงงานประเภทนี้

ปัจจัยดัชนีราคาสินค้า (EPI) โดยที่สัมประสิทธิ์หน้าดัชนีราคาสินค้า (EPI) เท่ากับ -0.0302 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางตรงข้ามกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เมื่อการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างที่แท้จริงลดลงร้อยละ 0.0302 ซึ่งตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ เนื่องจากปัจจัยดัชนีราคาสินค้ายิ่งมีค่าสูงขึ้นจะทำให้ค่าจ้างที่แท้จริงของแรงงานลดลง เนื่องจากค่าจ้างที่แท้จริงใช้เป็นตัววัดอำนาจซื้อ หากราคาสินค้าเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้อำนาจซื้อของแรงงานลดลง ดังนั้นค่าจ้างที่แท้จริงลดลง

ปัจจัยสัดส่วนสต็อกทุนสุทธิต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (KL) โดยที่สัมประสิทธิ์หน้าสัดส่วนของสต็อกทุนสุทธิต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (KL) เท่ากับ 0.0224 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่อการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนสต็อกทุนสุทธิต่อจำนวนแรงงานทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0224 ซึ่งตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ เนื่องจากอุตสาหกรรมที่มีการเน้นใช้ปัจจัยการผลิตประเภททุนสูง จะมีเทคโนโลยีในการผลิต และมีการให้ผลตอบแทนแก่แรงงานในอัตราที่สูง

ปัจจัยตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่อยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 เนื่องจากสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรหุ่นปีที่อยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 (D) เท่ากับ 0.0223 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่ออยู่

ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0223 ซึ่งตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ เนื่องจากอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษา พบว่าสินค้าและบริการส่วนใหญ่มีธุรกรรมระหว่างประเทศ เช่น การส่งออกสินค้าของเกษตรกรรม เหมืองแร่เหมืองหิน อุตสาหกรรมการผลิต และการบริการ ดังนั้นจะส่งผลทางบวกในด้านของค่าเงินบาทที่อ่อนค่าลง เมื่อธุรกิจมีผลประกอบการเพิ่มขึ้น จึงส่งผลให้แรงงานได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น

นอกจากปัจจัยที่แสดงความสัมพันธ์กับ ค่าจ้างที่แท้จริงแล้วข้างต้น ยังมีปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับค่าจ้างที่แท้จริงในแบบจำลองที่ศึกษา คือ การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) ผลิตภาพแรงงาน (LP) และตัวแปรหุ่นอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนจำนวนแรงงานที่มีอายุตั้งแต่ 20-34 ปี มากกว่าสัดส่วนจำนวนแรงงานที่มีอายุตั้งแต่ 35-49 ปีต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (Age^1)

ผลการประมาณการแบบจำลองที่ 3

การศึกษาในส่วนนี้จะเป็นแบบจำลองที่แสดงถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ผลิตภาพแรงงาน และค่าจ้างที่แท้จริง ที่มีต่อทุน ได้ผลการประมาณสมการดังนี้

$$\ln \Delta K = 0.0001 \ln \Delta FDI - 0.0002 \ln \Delta FR - 0.0020 \ln \Delta SL + 0.0392 \ln \Delta MALE + 0.0229 \ln \Delta LP$$

t-value (-0.3720) (-0.5158) (4.3390)*** (1.6838)** (-0.4229)

$$- 0.0001 \Delta AGE1 + 0.0089 \ln \Delta RW - 0.0053 \ln \Delta EPI + 0.0013 \Delta D + 1.1643 AR(1) - 0.1653 AR(2)$$

t-value (-0.4229) (2.5173)** (-2.6117)*** (0.0254)** (12.4166)*** (-1.7266)*

Fixed Effect	
Agriculture	-0.0879
Mining	0.8330
Manufactory	-0.4524
Construction	-0.2173
Trading	0.1820
Service	0.0404

R^2 0.9490 Adjusted R^2 0.9436 Durbin-Watson stat 2.1568

*** แสดงความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 99

** แสดงความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95

* แสดงความมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 90

การประมาณการพบว่ามีปัญหา Autocorrelation เกิดขึ้นในการประมาณการจึงทำการแก้ปัญหา Autocorrelation โดยขจัดปัญหานี้ได้อย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม เมื่อนำปัจจัยต่างๆประมาณสมการทุน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (R^2) เท่ากับ 0.9490 นั่นคือ ปัจจัยที่คาดว่าสามารถอธิบายทุนทุกตัวข้างต้นได้ร้อยละ 94.90 โดยผลการประมาณการข้างต้น (สมการค่าจ้างที่แท้จริง (แบบจำลองที่3)) พบว่า ผลิตภาพแรงงาน (LP) สามารถอธิบายทุนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ค่าจ้างที่แท้จริง (RW) และตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่อยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 (D) สามารถอธิบายทุนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดัชนีราคาสินค้า (EPI) และสัดส่วนของจำนวนแรงงานชายต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (Male) สามารถอธิบายทุนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ปัจจัยที่สามารถอธิบายทุน มีดังนี้ ปัจจัยค่าจ้างที่แท้จริง โดยที่สัมประสิทธิ์หน้าค่าจ้างที่แท้จริง (RW) เท่ากับ 0.0089แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่อการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างที่แท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0089 ซึ่งตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ เนื่องจากหากผู้ผลิตมีต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้นจากการจ่ายค่าจ้างที่แท้จริงแก่แรงงานเพิ่มขึ้นจะทำให้ผู้ผลิตหันไปใช้ปัจจัยการผลิตประเภทอื่นแทนแรงงานเพื่อให้สามารถผลิตเพิ่มขึ้นได้ จึงเป็นการเพิ่มความต้องการใช้ทุนในการผลิต

ปัจจัยผลิตภาพแรงงาน โดยที่สัมประสิทธิ์หน้าผลิตภาพแรงงาน (LP) เท่ากับ 0.0229 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่อการเปลี่ยนแปลงของผลิตภาพแรงงาน (LP) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0229 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ เนื่องจากเมื่อแรงงานมีความสามารถในการผลิต จะเป็นการเพิ่มความต้องการผลผลิตประเภทนั้นๆ ทำให้มีการผลิตโดยใช้ทุนเพิ่มขึ้น

ปัจจัยจำนวนแรงงานชาย โดยที่สัมประสิทธิ์หน้าสัดส่วนของจำนวนแรงงานชายต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (Male) เท่ากับ 0.0392 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่อการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนของจำนวนแรงงานชายต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (Male) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0392 ซึ่งตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ เนื่องจากคุณสมบัติของเพศชายที่แตกต่างจากเพศ

หญิงได้แก่ โครงสร้างร่างกายทางกายภาพที่มีความแข็งแรงกว่า ซึ่งจากข้อมูลในอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษา พบว่าอุตสาหกรรมเหมืองแร่เหมืองหิน และการก่อสร้างมีสัดส่วนของจำนวนแรงงานชายต่อจำนวนแรงงานทั้งหมดสูงมาก (ภาพที่ 4.1) เมื่ออุตสาหกรรมที่ศึกษามีจำนวนเพศชายเพิ่มขึ้น จึงส่งผลให้มีการผลิตโดยใช้ทุนเพิ่มขึ้น

ปัจจัยดัชนีราคาสินค้า (EPI) โดยที่สัมประสิทธิ์หน้าดัชนีราคาสินค้า (EPI) เท่ากับ -0.0053 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางตรงกันข้าม โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ เมื่อการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคาสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของทุนลดลงร้อยละ 0.0053 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ ราคาสินค้าที่แรงงานผลิตเพิ่มขึ้นอาจส่งผลมีความต้องการสินค้าดังกล่าวลดลงในที่สุดผู้ประกอบการในการผลิตผลผลิตลดลงทำให้ใช้ทุนเช่นเครื่องมือและเครื่องจักรในการผลิตลดลง

ภาพที่ 4.1 สัดส่วนของจำนวนแรงงานชายต่อจำนวนแรงงานทั้งหมดในอุตสาหกรรมทั้งหมดที่ศึกษา ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2531-2550

หน่วย : ร้อยละ

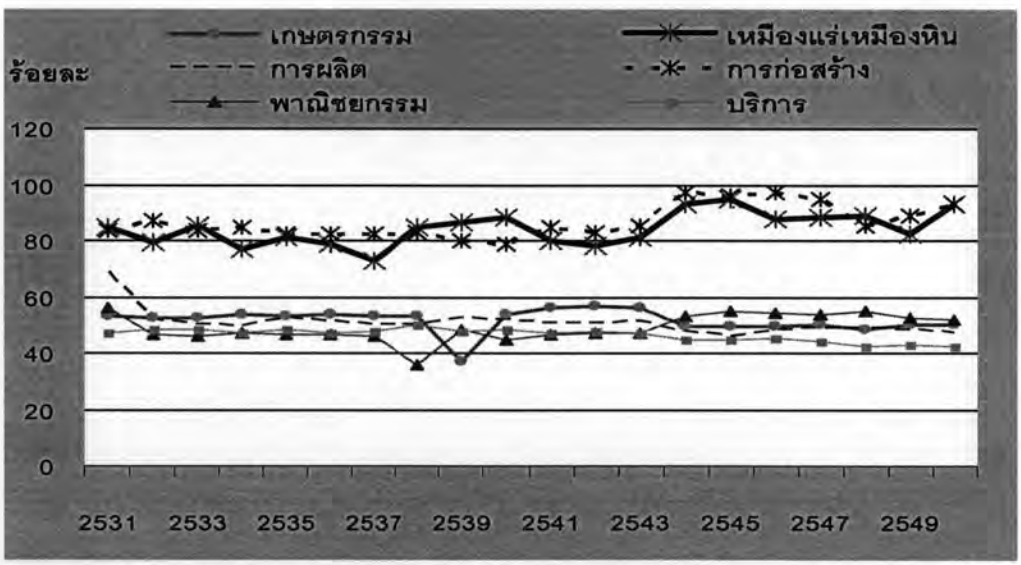

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ปัจจัยตัวแปรหุ่นที่แสดงปีที่อยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 เนื่องจากสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรหุ่นปีที่อยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 (D) เท่ากับ 0.0013 แสดงว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆคงที่ เมื่ออยู่ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540-2541 (D) จะส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0013 ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานเบื้องต้นที่ตั้งไว้ เนื่องจากเมื่อพิจารณาดุลการชำระเงินของ

ประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2540 พบว่า มีการไหลเข้าของเงินตราต่างประเทศน้อยกว่าการไหลออกของเงินตราต่างประเทศ (รายละเอียดดังภาพที่ 3.1) ดังนั้นในช่วงเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-2541 จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีการใช้ทุนในการผลิตเพิ่มขึ้น

นอกจากปัจจัยที่แสดงความสัมพันธ์กับทุนแล้วข้างต้น ยังมีปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับทุนในแบบจำลองที่ศึกษา คือ การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (FDI) สัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศในแต่ละอุตสาหกรรมต่อ การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศทั้งหมด (FR) สัดส่วนแรงงานที่มีทักษะต่อแรงงานทั้งหมด (SL) และตัวแปรหุ่นอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนจำนวนแรงงานที่มีอายุตั้งแต่ 20-34 ปี มากกว่าสัดส่วนจำนวนแรงงานที่มีอายุตั้งแต่ 35-49 ปีต่อจำนวนแรงงานทั้งหมด (Age[1])

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ กับผลิตภาพแรงงาน ค่าจ้างที่แท้จริงของแรงงาน และทุน ทำให้เห็นกลไกของการขยายตัวจากกระแสโลกาภิวัตน์ตลอด 2 ทศวรรษที่ใช้ในการศึกษา ถือเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง ที่ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาคอุตสาหกรรม ระดับเทคโนโลยีของประเทศไทย และการใช้ปัจจัยการผลิตในการผลิตสินค้าและบริการ จากการศึกษาที่ผ่านมาข้างต้น พบว่าประเทศไทยในช่วง 20 ปีที่ผ่านมามีทุนเคลื่อนย้ายจากต่างประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีการใช้มาตรการเปิดเสรีทางการเงิน ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา ซึ่งพบว่าส่งผลทางด้านดีต่อแรงงาน สำหรับสถานการณ์ช่วงที่ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2541 ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าวิกฤตดังกล่าวเป็นผลพวงจากการขยายตัวของโลกาภิวัตน์ทั้งด้านเศรษฐกิจ การลงทุน สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศต่างมีผลต่อแรงงานของไทย ผ่านการเปลี่ยนแปลงด้านผลิตภาพแรงงาน ค่าจ้างที่แท้จริง และทุน ผลกระทบดังกล่าวส่งผลทางบวกแก่แรงงาน คือจะได้ค่าจ้างที่แท้จริงเพิ่มขึ้น การที่ผู้ผลิตต้องจ่ายค่าจ้างที่แท้จริงแก่แรงงานเพิ่มขึ้นถือเป็นต้นทุนในการผลิตจึงหันมาใช้ปัจจัยการผลิตชนิดอื่น เช่น ทุน เพื่อเป็นการทดแทนระหว่างกันของปัจจัยการผลิต ดังนั้นผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้นย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างการกระจายรายได้ การที่ประเทศไทยเปิดเสรีทางการค้า การเงินต่างเป็นสาเหตุให้เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากรต่างๆ ทั้งที่อยู่ในเมือง และชนบทที่แตกต่างกันในแต่ละส่วนของประเทศ

ดังนั้นในการศึกษาถัดไปจะเป็นการพิจารณาส่วนของการกระจายรายได้เพื่อทำการวิเคราะห์ถึงผลพวงจากการขยายตัวของโลกาภิวัตน์ที่มีต่อการกระจายรายได้ทั้งด้านการ

เปลี่ยนแปลงโครงสร้างผลตอบแทนปัจจัยการผลิต สาเหตุของการเกิดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้จากประชากรในกลุ่มต่างๆ และสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนคนจน ในส่วนแรกนี้จะแสดงให้เห็นถึงผลจากการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผลตอบแทนปัจจัยการผลิตที่มีต่อครัวเรือนในกลุ่มต่างๆ โดยพิจารณาจาก Factor Ownership Matrix ปี พ.ศ. 2531 2541 และ2549 โดยใช้รายจ่ายของครัวเรือนต่อหัวในการแบ่งประเภทของประชากรตามลำดับการใช้จ่าย คือรายจ่ายของครัวเรือนต่อหัวที่มีรายจ่ายต่อหัวต่ำสุดเป็นกลุ่มที่ 1 ไปจนถึงครัวเรือนที่มีรายจ่ายต่อหัวสูงสุดเป็นกลุ่มที่ 5 ในแต่ละระดับความเป็นเมืองทั้งในเมือง (Urban) และชนบท (Rural) ซึ่งจะสะท้อนถึงการใช้จ่ายของครัวเรือนนั้นๆ

4.2 <u>การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผลตอบแทนปัจจัยการผลิตในช่วงปี พ.ศ. 2531-2549</u>

ตาราง Factor Ownership Matrix สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างผลตอบแทนปัจจัยการผลิตทั้งแรงงาน และทุน ในปี พ.ศ. 2531 2541 และ 2549 จากตารางที่ 4.1 4.2 และ 4.3 พบว่าลักษณะของการถือครองผลตอบแทนปัจจัยการผลิตทั้ง 2 ประเภทมีรายละเอียดดังนี้ 1) ผลตอบแทนแรงงาน พบว่าผลตอบแทนของแรงงานมีทักษะ ถือเป็นบทบาทสำคัญต่อกลุ่มครัวเรือนในเมืองมากกว่าครัวเรือนชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มครัวเรือนในเมืองที่มีรายจ่ายสูง สำหรับผลตอบแทนของแรงงานด้อยทักษะกลับมีบทบาทสำคัญต่อครัวเรือนชนบท โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีรายจ่ายต่ำ 2) ผลตอบแทนทุน พบว่าผลตอบแทนจากทุนในภาคเกษตรกรรมไม่ใช่ผลตอบแทนที่สำคัญ เนื่องจากมีสัดส่วนของผลตอบแทนน้อย แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มครัวเรือน แสดงให้เห็นว่าทุนในภาคเกษตรกรรมมีความสำคัญกับครัวเรือนที่อยู่ชนบทมากกว่าในเมือง โดยเฉพาะปี พ.ศ. 2541 พบการเปลี่ยนแปลงของการถือครองผลตอบแทนทุนในภาคเกษตรกรรมของครัวเรือนชนบทมีสัดส่วนที่สูงมาก เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2531 และ พ.ศ. 2549 สำหรับผลตอบแทนจากทุนนอกภาคเกษตรกรรมเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญต่อกลุ่มครัวเรือนต่างๆอย่างมาก โดยสัดส่วนทุนนอกภาคเกษตรกรรมของกลุ่มครัวเรือนในเมืองมีมากกว่ากลุ่มครัวเรือนชนบท

ต่อมาจะเป็นการพิจารณาถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) จากตารางที่ 4.4 พบว่าปัจจัยการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ในทุกอุตสาหกรรมจะส่งผลกระทบทางตรงทำให้ผลตอบแทนของแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ

0.0006 และผลตอบแทนของทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0001 สำหรับผลกระทบจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษา ต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) พบว่าเมื่อปัจจัยดังกล่าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ในทุกอุตสาหกรรมจะส่งผลกระทบทำให้ผลตอบแทนของแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0133 โดยส่งผลกระทบทางตรงทำให้ผลตอบแทนของแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0132 และทางอ้อมผ่านผลิตภาพแรงงานทำให้ผลตอบแทนของแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0001 สำหรับผลตอบแทนของทุน พบว่าลดลงร้อยละ 0.0001 เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวส่งผลกระทบทางตรงทำให้ผลตอบแทนของทุนลดลงร้อยละ 0.0002 และส่งผลกระทบทางอ้อมผ่านค่าจ้างที่แท้จริงทำให้ผลตอบแทนของทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0001

จากผลการศึกษาข้างต้นทำให้ทราบว่ามูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผลตอบแทนปัจจัยการผลิตทั้ง แรงงาน และทุน โดยพบว่าปัจจัยมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) ในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มขึ้นร้อยละ 543 ของมูลค่าเดียวกันของปี พ.ศ. 2531 และ ปัจจัยสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ในปี พ.ศ. 2541 ลดลงร้อยละ 12 ของสัดส่วนเดียวกันของปี พ.ศ. 2531 (ภาพที่ 4.2) โดยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของทั้งสองปัจจัยส่งผลต่อรายได้ของครัวเรือนผ่านปัจจัยการผลิต ทั้งแรงงาน และทุน (แสดงดังตารางที่4.5) ทำให้รายได้ของครัวเรือนทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1085 เนื่องจากปัจจัยมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) ส่งผลให้รายได้ครัวเรือนทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9081 แต่ปัจจัยสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษา ต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ส่งผลให้รายได้ครัวเรือนทั้งหมดลดลงร้อยละ 0.7996 ซึ่งหากพิจารณาผลกระทบของปัจจัยทั้งสองต่อรายได้แต่ละประเภทครัวเรือน พบว่าครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 1 (ครัวเรือนที่มีรายจ่ายต่ำที่สุด) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1112 ครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1124 ครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 3 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.1097 ครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1125 ครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 5 (ครัวเรือนที่มีรายจ่ายสูงที่สุด) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1136 ครัวเรือนชนบทลำดับที่ 1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1161 ครัวเรือนชนบทลำดับที่ 2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1136 ครัวเรือนชนบทลำดับที่ 3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1053 ครัวเรือนชนบทลำดับที่ 4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1062 และครัวเรือนชนบทลำดับที่ 5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1079 กล่าวโดยสรุปว่ากลุ่ม

ครัวเรือนชนบทลำดับที่ 1 ได้รับผลกระทบจากปัจจัยทั้งสองมากที่สุด คือทำให้ผลตอบแทนแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0913 และผลตอบแทนทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0248

ต่อมาในปี พ.ศ. 2549 พบว่าปัจจัยมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) เพิ่มขึ้นร้อยละ 41 ของมูลค่าเดียวกันของปี พ.ศ. 2541 และ ปัจจัยสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ลดลงร้อยละ 19 ของสัดส่วนเดียวกันของปี พ.ศ. 2541 (ภาพที่ 4.2) โดยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทั้งสองส่งผลต่อรายได้ของครัวเรือนผ่านปัจจัยการผลิต ทั้งแรงงานและทุน (แสดงดังตารางที่ 4.6) ทำให้รายได้ของกลุ่มครัวเรือนทั้งหมดลดลงร้อยละ 0.8555 เนื่องมาจากปัจจัยมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) ส่งผลให้รายได้ของกลุ่มครัวเรือนทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1190 แต่ปัจจัยสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ส่งผลให้รายได้ของกลุ่มครัวเรือนทั้งหมดลดลงร้อยละ 0.9745 ซึ่งเมื่อพิจารณาผลกระทบจากปัจจัยทั้งสองต่อรายได้แต่ละประเภทครัวเรือน พบว่าครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 1 (ครัวเรือนที่มีรายจ่ายต่ำที่สุด) ลดลงร้อยละ 0.0834 ครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 2 ลดลงร้อยละ 0.0812 ครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 3 ลดลงร้อยละ 0.0751 ครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 4 ลดลงร้อยละ 0.0850 ครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 5 ลดลงร้อยละ 0.0984 (ครัวเรือนที่มีรายจ่ายสูงที่สุด) ครัวเรือนชนบทลำดับที่ 1 ลดลงร้อยละ 0.0897 ครัวเรือนชนบทลำดับที่ 2 ลดลงร้อยละ 0.0877 ครัวเรือนชนบทลำดับที่ 3 ลดลงร้อยละ 0.0917 ครัวเรือนชนบทลำดับที่ 4 ลดลงร้อยละ 0.0835 และครัวเรือนชนบทลำดับที่ 5 ลดลงร้อยละ 0.0798 กล่าวโดยสรุปว่ากลุ่มครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 5 ได้รับผลกระทบจากปัจจัยทั้งสองมากที่สุด คือทำให้ผลตอบแทนแรงงานลดลงร้อยละ 0.1017 และผลตอบแทนทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0033

จากผลการศึกษาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการหลั่งไหลเข้ามาของกระแสโลกาภิวัตน์ทางการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศเกือบตลอด 2 ทศวรรษ สร้างความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อรายได้ของประชากรในกลุ่มครัวเรือนประเภทต่างๆในช่วงปี พ.ศ. 2531-2541 และ 2541-2549 โดยเกิดจากการเปลี่ยนแปลงความต้องการแรงงาน ทั้งเพศและอายุ สัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิต และผลพวงจากกระแสโลกาภิวัตน์ทั้งมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) สัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) และการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินในปี พ.ศ. 2540-2541 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อแรงงานทั้งด้านผลิตภาพแรงงาน ค่าจ้างที่แท้จริง และทุน ดังนั้นเมื่อ

ผลกระทบดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างผลตอบแทนปัจจัยการผลิตในแต่ละกลุ่มครัวเรือนแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงการกระจายรายได้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้นในหัวข้อถัดไปจะเป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยของแต่ละกลุ่มครัวเรือน จากนั้นจะหาสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยใช้ดัชนี Shorrocks Order Two ซึ่งจะแยกส่วนศึกษาตามระยะเวลา (Intertemporal Decomposition) โดยในส่วนของการศึกษานี้จะใช้หน่วยรายได้ของผู้ที่มีรายได้เพื่อจะแสดงให้เห็นถึงโอกาสของประชาชนว่ามีความสามารถในการซื้อหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานได้มากน้อยแค่ไหน ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2541 และ พ.ศ. 2541-2549

ตารางที่ 4.1 โครงสร้างผลตอบแทนปัจจัยการผลิต (Factor Ownership Matrix) ของครัวเรือน ปี 2531

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทครัวเรือน	แรงงาน		ทุน	
	แรงงานมีทักษะ	แรงงานด้อยทักษะ	ภาคเกษตรกรรม	นอกภาคเกษตรกรรม
เมือง 1	14.2	47.6	1.0	35.2
เมือง 2	16.5	38.1	0.4	44.3
เมือง 3	17.2	34.7	0.2	47.6
เมือง 4	17.0	30.7	0.2	51.7
เมือง 5	15.3	14.0	0.2	69.7
ชนบท 1	15.6	62.9	3.3	7.4
ชนบท 2	10.3	59.8	4.7	13.7
ชนบท 3	11.4	49.9	5.1	25.3
ชนบท 4	13.9	38.1	4.0	39.2
ชนบท 5	13.7	21.2	3.4	59.4
ภาครัฐ	-	-	-	100.0

ที่มา : ตารางที่ 7.11, Isra (1993)

ตารางที่ 4.2 โครงสร้างผลตอบแทนปัจจัยการผลิต (Factor Ownership Matrix) ของครัวเรือน ปี 2541

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทครัวเรือน	แรงงาน		ทุน	
	แรงงานมีทักษะ	แรงงานด้อยทักษะ	ภาคเกษตรกรรม	นอกภาคเกษตรกรรม
เมือง 1	5.6	45.0	5.7	43.6
เมือง 2	11.9	39.8	2.2	46.0
เมือง 3	18.4	30.9	1.0	49.7
เมือง 4	22.8	28.9	1.3	47.0
เมือง 5	40.3	12.4	0.3	47.0
ชนบท 1	0.7	54.4	28.1	16.7
ชนบท 2	2.2	50.7	23.0	23.9
ชนบท 3	4.2	41.1	22.1	32.5
ชนบท 4	7.2	38.9	14.9	38.9
ชนบท 5	20.7	26.9	7.6	44.7
ภาครัฐ	-	-	0.8	99.2

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 4.3 โครงสร้างผลตอบแทนปัจจัยการผลิต (Factor Ownership Matrix) ของครัวเรือน ปี 2549

หน่วย : ร้อยละ

ประเภทครัวเรือน	แรงงาน		ทุน	
	แรงงานมีทักษะ	แรงงานด้อยทักษะ	ภาคเกษตรกรรม	นอกภาคเกษตรกรรม
เมือง 1	7.7	30.3	2.5	57.9
เมือง 2	14.2	22.9	1.0	61.4
เมือง 3	19.0	15.5	0.5	64.5
เมือง 4	25.2	13.5	0.3	60.8
เมือง 5	37.5	6.9	1.3	53.7
ชนบท 1	3.5	37.0	14.1	36.6
ชนบท 2	5.3	34.3	12.3	38.8
ชนบท 3	7.0	34.4	9.6	42.8
ชนบท 4	11.1	26.8	7.3	47.7
ชนบท 5	23.7	12.7	5.9	54.5
ภาครัฐ	-	-	0.2	99.8

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 4.4 ผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ของการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ต่อผลตอบแทนปัจจัยการผลิตแรงงาน และทุน

หน่วย : ร้อยละ

ผลตอบแทนของปัจจัยการผลิต	มูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI)				สัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR)			
	แรงงาน		ทุน		แรงงาน		ทุน	
	ความสัมพันธ์	ผลกระทบ	ความสัมพันธ์	ผลกระทบ	ความสัมพันธ์	ผลกระทบ	ความสัมพันธ์	ผลกระทบ
ผลกระทบโดยรวม	FDI กระทบ RW	0.0006	FDI กระทบ K	0.0001	FR กระทบ RW	0.0133	FR กระทบ K	-0.0001
ทางตรง	FDI กระทบ RW	0.0006	FDI กระทบ K	0.0001	FR กระทบ RW	0.0132	FR กระทบ K	-0.0002
ทางอ้อม	FDI กระทบ RW ผ่าน LP	0.0000	FDI กระทบ K ผ่าน RW	0.0000	FR กระทบ RW ผ่าน LP	0.0001	FR กระทบ K ผ่าน RW	0.0001
	- FDI กระทบ LP	0.0020	- FDI กระทบ RW	0.0006	- FR กระทบ LP	0.0045	- FR กระทบ RW	0.0132
	- LPกระทบ RW	0.0244	- RW กระทบ K	0.0089	- LPกระทบ RW	0.0244	- RW กระทบ K	0.0089

ที่มา : คำนวณจากผลการศึกษาในหัวข้อที่ 4.1

ภาพที่ 4.2 การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ปี พ.ศ. 2531 2541 และ 2549

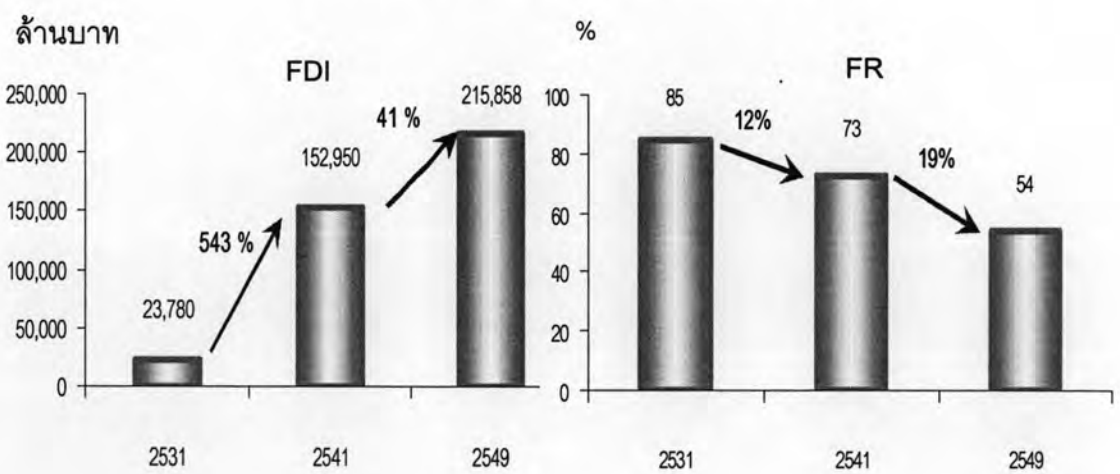

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.5 ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ต่อรายได้ของครัวเรือนจากปัจจัยการผลิตต่างๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2541

หน่วย : ร้อยละของรายได้แต่ละกลุ่มครัวเรือน

ครัวเรือน ประเภท	ผลกระทบของFDI+FR (1) + (2)			ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงFDIเพิ่มขึ้น ร้อยละ 543 (1)			ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงFRลดลง ร้อยละ 12 (2)		
	รวมทั้งหมด	แรงงาน	ทุน	รวมทั้งหมด	แรงงาน	ทุน	รวมทั้งหมด	แรงงาน	ทุน
ทั้งหมด	1.1085	0.8334	0.2752	1.9081	1.6387	0.2694	-0.7996	-0.8053	0.0058
เมือง 1	0.1112	0.0839	0.0274	0.1916	0.1649	0.0268	-0.0804	-0.081	0.0006
เมือง 2	0.1124	0.0856	0.0268	0.1946	0.1684	0.0262	-0.0822	-0.0828	0.0006
เมือง 3	0.1097	0.0817	0.0281	0.1881	0.1606	0.0275	-0.0784	-0.0789	0.0006
เมือง 4	0.1125	0.0856	0.0268	0.1947	0.1684	0.0262	-0.0822	-0.0828	0.0006
เมือง 5	0.1136	0.0873	0.0263	0.1974	0.1717	0.0257	-0.0838	-0.0844	0.0006
ชนบท 1	0.1161	0.0913	0.0248	0.2038	0.1795	0.0243	-0.0877	-0.0882	0.0005
ชนบท 2	0.1136	0.0876	0.026	0.1978	0.1723	0.0255	-0.0842	-0.0847	0.0005
ชนบท 3	0.1053	0.0751	0.0302	0.1772	0.1476	0.0296	-0.0719	-0.0725	0.0006
ชนบท 4	0.1062	0.0764	0.0298	0.1794	0.1502	0.0292	-0.0732	-0.0738	0.0006
ชนบท 5	0.1079	0.0789	0.029	0.1835	0.1551	0.0284	-0.0756	-0.0762	0.0006

ที่มา : คำนวณจากผลการศึกษาในหัวข้อที่ 4.1 และ โครงสร้างผลตอบแทนปัจจัยการผลิต (Factor Ownership Matrix) ปี 2541 และ2549

ตารางที่ 4.6 ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ต่อรายได้ของครัวเรือนจากปัจจัยการผลิตต่างๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2549

หน่วย : ร้อยละของรายได้แต่ละกลุ่มครัวเรือน

ครัวเรือนประเภท	ผลกระทบของFDI+FR (1) + (2)			ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงFDIเพิ่มขึ้นร้อยละ 41 (1)			ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงFRลดลงร้อยละ 19 (2)		
	รวมทั้งหมด	แรงงาน	ทุน	รวมทั้งหมด	แรงงาน	ทุน	รวมทั้งหมด	แรงงาน	ทุน
ทั้งหมด	-0.8555	-0.8896	0.0342	0.1190	0.0955	0.0237	-0.9745	-0.9851	0.0105
เมือง 1	-0.0834	-0.0870	0.0036	0.0118	0.0093	0.0025	-0.0952	-0.0963	0.0011
เมือง 2	-0.0812	-0.0850	0.0038	0.0117	0.0091	0.0026	-0.0929	-0.0941	0.0012
เมือง 3	-0.0751	-0.0790	0.0039	0.0112	0.0085	0.0027	-0.0863	-0.0875	0.0012
เมือง 4	-0.0850	-0.0886	0.0036	0.0120	0.0095	0.0025	-0.0970	-0.0981	0.0011
เมือง 5	-0.0984	-0.1017	0.0033	0.0132	0.0109	0.0023	-0.1116	-0.1126	0.0010
ชนบท 1	-0.0897	-0.0927	0.0030	0.0120	0.0100	0.0021	-0.1017	-0.1027	0.0009
ชนบท 2	-0.0877	-0.0907	0.0030	0.0118	0.0097	0.0021	-0.0995	-0.1004	0.0009
ชนบท 3	-0.0917	-0.0948	0.0031	0.0123	0.0102	0.0021	-0.1040	-0.1050	0.0010
ชนบท 4	-0.0835	-0.0868	0.0033	0.0116	0.0093	0.0023	-0.0951	-0.0961	0.0010
ชนบท 5	-0.0798	-0.0833	0.0036	0.0114	0.0090	0.0025	-0.0912	-0.0923	0.0011

ที่มา : คำนวณจากผลการศึกษาในหัวข้อที่ 4.1 และ โครงสร้างผลตอบแทนปัจจัยการผลิต (Factor Ownership Matrix) ปี 2541 และ2549

4.3. สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้

ในการศึกษาส่วนนี้จะเริ่มจากสมมติฐานของงานวิจัยเชื่อว่า การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นผลพวงสำคัญจากการขยายตัวของกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลต่อแรงงานและทุน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ จากภาพที่ 4.3 ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ผลิตภาพแรงงาน สัดส่วนทุนต่อแรงงาน และค่าจ้างที่แท้จริง กับความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ พบว่าปัจจัยทั้งการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ผลิตภาพแรงงาน และสัดส่วนทุนต่อแรงงาน เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับความไม่เท่าเทียมกันทางรายได้ จึงน่าจะมีความสัมพันธ์กับการเกิดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ เนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีผลต่อแรงงานตามที่ได้อธิบายแล้วในหัวข้อที่ 4.1

ภาพที่ 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ ผลิตภาพแรงงาน สัดส่วนทุนต่อแรงงาน และค่าจ้างที่แท้จริง กับความไม่เท่าเทียมกันของรายได้

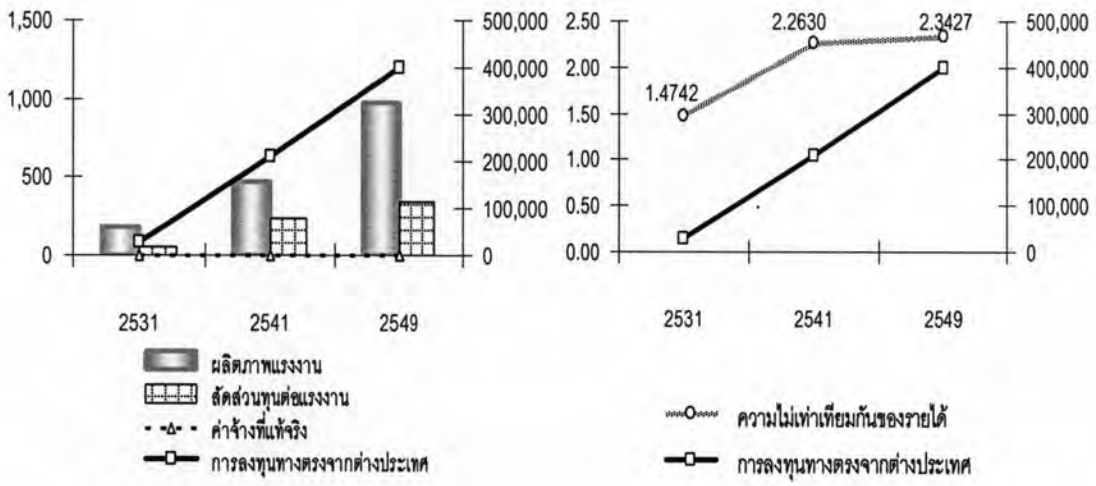

ที่มา : 1. ข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม และจำนวนสต็อกทุนสุทธิ (Net Capital Stock) จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (หน่วย: ล้านบาท)

2. ข้อมูลจำนวนเงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ จากธนาคารแห่งประเทศไทย (หน่วย: ล้านบาท)

3. ค่าดัชนี Shorrocks Order 2 วัดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้คำนวณจากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

4. ข้อมูลค่าจ้างที่แท้จริง คำนวนจากรายงานสถิติรายปีประเทศไทย ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (หน่วย: บาท/คน)

5. ข้อมูลผลผลิตในแต่ละอุตสาหกรรม จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (หน่วย: ล้านบาท)

6. ข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภค มาจากสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

สำหรับการศึกษาบทบาทของรายได้แต่ละครัวเรือนในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. 2549 พบว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรเพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด (ตารางที่ 4.7) โดยรายได้เฉลี่ยของผู้ที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจาก 2,571.78 บาทต่อเดือนในปี พ.ศ. 2531 เป็น 6,168.24 บาทต่อเดือนในปี พ.ศ. 2541 ก่อนที่จะเพิ่มขึ้นเป็น 16,121.09 บาทต่อเดือนในปี พ.ศ.2549

ตารางที่ 4.7 รายได้เฉลี่ยของผู้มีรายได้ ในปี พ.ศ. 2531 2541 และ2549

หน่วย : บาทต่อเดือน

ครัวเรือนประเภท	2531	2541	2549
รวม	**2,571.78**	**6,168.24**	**16,121.09**
เมือง 1	2,164.55	3,647.04	9,518.51
เมือง 2	3,664.08	6,348.78	15,602.82
เมือง 3	4,835.58	9,146.56	21,549.69
เมือง 4	5,604.80	11,480.96	29,227.73
เมือง 5	10,659.00	22,514.70	59,195.81
ชนบท 1	1,005.45	2,063.44	4,420.31
ชนบท 2	1,342.22	2,797.23	6,556.67
ชนบท 3	1,607.53	4,022.38	8,587.89
ชนบท 4	2,148.06	4,768.58	13,032.79
ชนบท 5	3,340.04	8,405.67	25,038.76

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากบทบาทของการขยายตัวของโลกาภิวัตน์ทางการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของรายได้ และประชากรในแต่ละกลุ่มครัวเรือนหรือไม่ โดยผ่านผลิตภาพแรงงาน ค่าจ้างที่แท้จริง และทุน จากข้อสังเกตในผลการศึกษาหัวข้อที่ 4.1 พบว่าแรงงานมีทักษะเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อ ผลิตภาพแรงงาน หากแรงงานมีทักษะโดยเปรียบเทียบได้รับค่าจ้างที่แท้จริงเพิ่มขึ้น จะทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ สอดคล้องกับงานศึกษาของ Velde and Morrissey, 2004 ที่อธิบายว่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศส่งผลให้มีแรงงานมีทักษะเพิ่มขึ้น ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น และค่าจ้างที่แท้จริงของแรงงานมีทักษะเพิ่มขึ้น จึงทำให้เกิดช่องว่างของความไม่เท่าเทียมกันของผลตอบแทนแรงงานโดยเปรียบเทียบระหว่างแรงงานมีทักษะและไม่มีทักษะ

ในส่วนนี้จะพิจารณาถึงสาเหตุที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้มากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากการวิเคราะห์แบบแยกส่วนตามระยะเวลา (Intertemporal Decomposition) ซึ่งสามารถแยกสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ออกเป็นสองส่วน คือ การเปลี่ยนแปลงของรายได้เฉลี่ยโดยเปรียบเทียบ และการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของประชากร ภายใต้ข้อสมมติที่ว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงของความไม่เท่าเทียมกันภายในกลุ่ม ซึ่งได้กล่าวถึงในหัวข้อที่ 3.2.3.1 สมการที่ 3.10 โดยผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2541 พบว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) และ ปัจจัยอื่นๆ มีส่วนทำให้รายได้เฉลี่ยกลุ่มครัวเรือนทั้งหมดเพิ่มขึ้น และจากผลการศึกษาพบว่าความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวมลดลง 0.4155 (ตารางที่ 4.9) เนื่องมาจากสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยโดยเปรียบเทียบ พบว่าสามารถลดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ได้ถึง 18.5632 ของความไม่เท่าเทียมกันโดยรวม (ตารางที่ 4.8) ซึ่งให้ผลตรงกันข้ามกับสาเหตุที่มาจากโครงสร้างประชากร เนื่องจากเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของรายได้เพิ่มสูงถึง 18.1477 ของความไม่เท่าเทียมกันโดยรวม (ตารางที่ 4.8) หากพิจารณาเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นพร้อมกันระหว่าง ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) พบว่าปัจจัยทั้งสองส่งผลทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวมเพิ่มขึ้น 0.0017 เมื่อเทียบกับกรณีไม่มีผลกระทบจากปัจจัยทั้งสอง (ตารางที่ 4.9) ซึ่งอธิบายได้จากกลุ่มครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ กลุ่มครัวเรือนในเมืองลำดับที่ 5 พบว่ามีความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวมเพิ่มขึ้น 0.0024 เมื่อเทียบกับกรณีไม่มีผลกระทบของปัจจัยทั้งสอง (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.8 สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) จำแนกตามกลุ่มครัวเรือน ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2541

กลุ่มครัวเรือน	การเปลี่ยนแปลงของ ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ที่เกิดจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยโดยเปรียบเทียบ $\sum_g \overline{V_g\left(I_{2g}+1/2\right)}\Delta\left(\lambda_g^2\right)$			การเปลี่ยนแปลงของ ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ที่เกิดจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร $\sum_g \overline{\lambda_g^2\left(I_{2g}+1/2\right)}\Delta V_g$		
	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDIและ FR (1) - (2)	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (1)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (2)	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDIและ FR (3) - (4)	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (3)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (4)
ทั้งหมด	0.0012	-18.5632	-18.5644	0.0005	18.1477	18.1472
เมือง 1	0.0000	-0.8290	-0.8290	0.0000	0.5455	0.5455
เมือง 2	0.0001	-2.2959	-2.2960	0.0000	1.4270	1.4270
เมือง 3	-0.0001	-3.1098	-3.1097	0.0000	2.8538	2.8538
เมือง 4	0.0003	-3.0525	-3.0528	0.0001	3.7018	3.7017
เมือง 5	0.0020	-9.2682	-9.2702	0.0004	12.8565	12.8561
ชนบท 1	0.0001	-0.3096	-0.3097	0.0000	-0.1038	-0.1038
ชนบท 2	0.0001	-0.5102	-0.5103	0.0000	-0.2233	-0.2233
ชนบท 3	-0.0003	0.2639	0.2642	0.0001	-0.3809	-0.3810
ชนบท 4	-0.0004	-0.7656	-0.7652	0.0000	-0.6281	-0.6281
ชนบท 5	-0.0007	1.3137	1.3144	0.0001	-1.9006	-1.9007

หมายเหตุ : หน่วยของการคำนวณการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ (ΔI_2) คือ ΔI_2* 100

ที่มา : คำนวณจากผลการศึกษาในหัวข้อที่ 4.1 และ จากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 4.9 การแยกส่วนตามระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ (ΔI_2) เมื่อ มีการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนในช่วงปี พ.ศ. 2531-2541

กลุ่มครัวเรือน	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDI และ FR (1) - (2)	ผลกระทบโดยรวมของการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ (ΔI_2) $\Delta I_2 = \sum_g \overline{V_g (I_{2g} + 1/2)} \Delta (\lambda_g^2) + \sum_g \overline{\lambda_g^2 (I_{2g} + 1/2)} \Delta V_g$	
		การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (1)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (2)
ทั้งหมด	0.0017	-0.4155	-0.4172
เมือง 1	0.0000	-0.2835	-0.2835
เมือง 2	0.0001	-0.8690	-0.8691
เมือง 3	-0.0001	-0.2560	-0.2559
เมือง 4	0.0004	0.6493	0.6489
เมือง 5	0.0024	3.5883	3.5859
ชนบท 1	0.0001	-0.4134	-0.4135
ชนบท 2	0.0001	-0.7336	-0.7337
ชนบท 3	-0.0003	-0.1171	-0.1168
ชนบท 4	-0.0004	-1.3937	-1.3933
ชนบท 5	-0.0007	-0.5869	-0.5862

หมายเหตุ : หน่วยของการคำนวณการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ (ΔI_2) คือ ΔI_2* 100

ที่มา : คำนวณจากผลการศึกษาในหัวข้อที่ 4.1 และ จากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2549 พบว่าความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวมเพิ่มขึ้น 3.5123 (ตารางที่ 4.11) เนื่องมาจากสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยโดยเปรียบเทียบ ทำให้เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของรายได้เพิ่มขึ้น 1.1906 ของความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวม (ตารางที่ 4.10) สอดคล้องกับสาเหตุที่มาจากโครงสร้างประชากร ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของรายได้เพิ่มสูงถึง 2.3218 ของความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวม (ตารางที่ 4.10) หากพิจารณาเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นพร้อมกันระหว่าง ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI)และสัดส่วนการลงทุน

ทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) พบว่าปัจจัยทั้งสองส่งผลทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวมลดลง 0.0056 เมื่อเทียบกับกรณีไม่มีผลกระทบของปัจจัยทั้งสอง (ตารางที่ 4.11) ซึ่งอธิบายได้จากกลุ่มครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ กลุ่มครัวเรือนในเมืองลำดับที่5 พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้โดยรวมลดลง 0.0096 เมื่อเทียบกับการไม่มีผลกระทบของปัจจัยทั้งสอง (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.10 สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนในช่วงปี พ.ศ. 2541-2549

กลุ่มครัวเรือน	การเปลี่ยนแปลงของ ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ที่เกิดจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยโดยเปรียบเทียบ $\sum_g \overline{V_g\left(I_{2g}+1/2\right)}\Delta\left(\lambda_g^2\right)$			การเปลี่ยนแปลงของ ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ ที่เกิดจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร $\sum_g \overline{\lambda_g^2\left(I_{2g}+1/2\right)}\Delta V_g$		
	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDIและ FR (1) - (2)	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (1)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (2)	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDIและ FR (3) - (4)	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (3)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (4)
ทั้งหมด	-0.0050	1.1907	1.1957	-0.0002	2.3218	2.3220
เมือง 1	0.0001	-0.0028	-0.0029	0.0000	0.0487	0.0487
เมือง 2	0.0003	-0.3553	-0.3556	0.0000	0.1371	0.1371
เมือง 3	0.0012	-1.1924	-1.1936	0.0000	0.2785	0.2785
เมือง 4	0.0003	-0.5138	-0.5141	0.0000	0.4719	0.4719
เมือง 5	-0.0093	0.4632	0.4725	-0.0002	1.8571	1.8573
ชนบท 1	0.0000	-0.2607	-0.2607	0.0000	-0.0132	-0.0132
ชนบท 2	0.0000	-0.2861	-0.2861	0.0000	-0.025	-0.025
ชนบท 3	-0.0002	-1.0043	-1.0041	0.0000	-0.0516	-0.0516
ชนบท 4	0.0003	0.3972	0.3969	0.0000	-0.0841	-0.0841
ชนบท 5	0.0023	3.9457	3.9434	0.0000	-0.2976	-0.2976

หมายเหตุ : หน่วยของการคำนวณการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ (ΔI_2) คือ ΔI_2* 100

ที่มา : คำนวณจากผลการศึกษาในหัวข้อที่ 4.1 และ จากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 4.11 การแยกส่วนตามระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ (ΔI_2) เมื่อ มีการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) จำแนกตามกลุ่มครัวเรือนในช่วงปี พ.ศ. 2541-2549

กลุ่มครัวเรือน	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDI และ FR (1) - (2)	ผลกระทบโดยรวมของการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ (ΔI_2) $\Delta I_2 = \sum_g \overline{V_g (I_{2g} + 1/2)} \Delta (\lambda_g^2) + \sum_g \overline{\lambda_g^2 (I_{2g} + 1/2)} \Delta V_g$	
		การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (1)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (2)
ทั้งหมด	-0.0056	3.5123	3.5179
เมือง 1	0.0001	0.0459	0.0458
เมือง 2	0.0003	-0.2182	-0.2185
เมือง 3	0.0012	-0.9138	-0.9150
เมือง 4	0.0003	-0.0419	-0.0422
เมือง 5	-0.0096	2.3203	2.3299
ชนบท 1	-0.0000	-0.2739	-0.2739
ชนบท 2	-0.0000	-0.3111	-0.3111
ชนบท 3	-0.0002	-1.0560	-1.0558
ชนบท 4	0.0003	0.3131	0.3129
ชนบท 5	0.0022	3.6480	3.6458

หมายเหตุ : หน่วยของการคำนวณการเปลี่ยนแปลงความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ (ΔI_2) คือ ΔI_2* 100

ที่มา : คำนวณจากผลการศึกษาในหัวข้อที่ 4.1 และ จากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

4.4. สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงความยากจน

นอกจากบทบาทของการขยายตัวของโลกาภิวัตน์ผ่านการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศจะกระทบต่อความไม่เท่าเทียมกันของรายได้แล้ว ความยากจนยังเป็นปัญหาสำคัญ ถึงแม้งานที่ทำการศึกษาความยากจนที่เกิดในประเทศไทยต่างพบว่าระดับความยากจนลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่การศึกษาหาสาเหตุการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก็ถือเป็นเรื่องสำคัญด้วย จากภาพที่ 4.4 รายได้เฉลี่ยของผู้ที่มีรายได้ทั้งในเมืองและชนบท พบว่าเพิ่มสูงขึ้นโดยตลอดซึ่งรายได้เฉลี่ยในเมืองจะมากกว่าชนบท ในปี พ.ศ. 2531 2541 และ2549

ภาพที่ 4.4 รายได้เฉลี่ยจำแนกตามระดับความเป็นเมือง ในปี พ.ศ. 2531 2541 และ2549

หน่วย : บาท/คน/เดือน

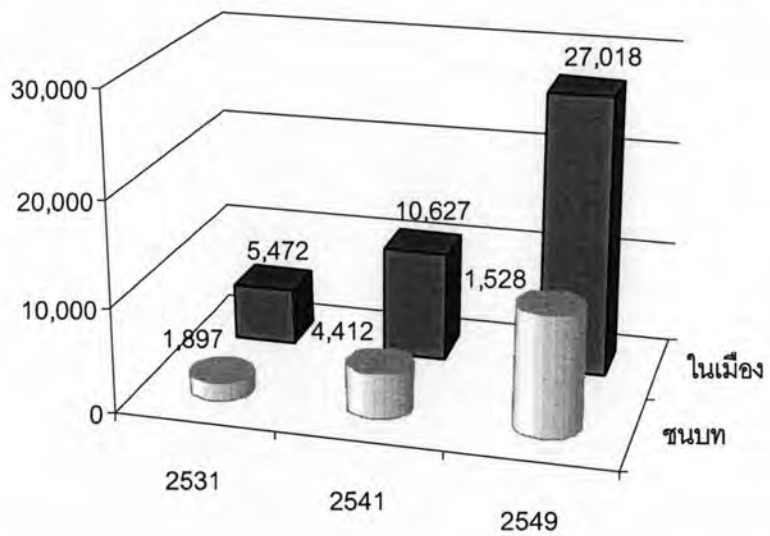

ที่มา : คำนวณจากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในส่วนนี้จะพิจารณาถึงสาเหตุที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความยากจน โดยทำการวิเคราะห์แยกสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงความยากจนออกเป็นสองส่วน ได้แก่การเปลี่ยนแปลงของรายได้ และโครงสร้างของประชากร ดังที่ได้กล่าวแล้วในหัวข้อที่ 3.2.3.2 สมการที่ 3.12 ซึ่งผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2541 พบว่าระดับความยากจนโดยรวมลดลงถึง 7.4772 (ตารางที่ 4.13) เนื่องมาจากสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงรายได้เป็นสำคัญ โดยสามารถลดปัญหาความยากจนได้ถึง 6.4765 ของความยากจนโดยรวม (ตารางที่ 4.12) และสาเหตุที่มาจากการ

เปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร สามารถลดปัญหาความยากจนได้ 1.0007 ของความยากจนโดยรวม (ตารางที่ 4.12) หากทำการพิจารณาเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นพร้อมกันระหว่าง ปัจจัยของมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) พบว่าผลกระทบของปัจจัยทั้งสองจะทำให้ระดับความยากจนโดยรวมเพิ่มขึ้น 0.1827 เมื่อเทียบกับกรณีไม่มีผลกระทบจากปัจจัยทั้งสอง (ตารางที่ 4.13) โดยกลุ่มครัวเรือนชนบทได้รับผลกระทบมากที่สุด คือทำให้ระดับความยากจนเพิ่มขึ้น 0.1816 เมื่อเทียบกับกรณีไม่มีผลกระทบของปัจจัยทั้งสอง (ตารางที่ 4.13)

ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2549 พบว่า ระดับความยากจนโดยรวมลดลง 2.6217 (ตารางที่ 4.15) เนื่องมาจากสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงรายได้เป็นสำคัญ โดยสามารถลดปัญหาความยากจนได้ 2.5402 ของความยากจนโดยรวม (ตารางที่ 4.14) และสาเหตุที่มาจากโครงสร้างประชากร สามารถลดปัญหาความยากจนได้ 0.0767 ของความยากจนโดยรวม (ตารางที่ 4.14) หากทำการพิจารณาเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) จะพบว่าปัจจัยทั้งสองส่งผลให้ระดับความยากจนโดยรวมเพิ่มขึ้น 0.1063 เมื่อเทียบกับกรณีไม่มีผลกระทบจากปัจจัยทั้งสอง (ตารางที่ 4.15) โดยกลุ่มครัวเรือนชนบทได้รับผลกระทบมากที่สุด คือทำให้ระดับความยากจนเพิ่มขึ้น 0.1005 เมื่อเทียบกับการไม่มีผลกระทบจากปัจจัยทั้งสอง (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.12 สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงความยากจนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2541

กลุ่มครัวเรือน	การเปลี่ยนแปลงของความยากจนที่เกิดจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงรายได้ $\sum_g(\overline{P_g}*\Delta HCR_g)$			การเปลี่ยนแปลงของความยากจนที่เกิดจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร $\sum_g(\overline{HCR_g}*\Delta P_g)$		
	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDIและ FR (1) - (2)	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (1)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (2)	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDIและ FR (3) - (4)	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (3)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (4)
ทั้งหมด	0.1711	-6.4765	-6.6476	0.0116	-1.0007	-1.0123
เมือง	0.0015	-0.1118	-0.1133	-0.0005	0.1505	0.151
ชนบท	0.1696	-6.3647	-6.5343	0.012	-1.1513	-1.1633

ที่มา : คำนวณจากผลการศึกษาในหัวข้อที่ 4.1 และ จากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 4.13 การเปลี่ยนแปลงความยากจนเมื่อได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ในช่วงปี พ.ศ. 2531-2541

กลุ่มครัวเรือน	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDIและ FR (1) - (2)	ผลกระทบโดยรวม $\Delta HCR = \sum_g(\overline{P_g}*\Delta HCR_g)+\sum_g(\overline{HCR_g}*\Delta P_g)$	
		การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (1)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (2)
ทั้งหมด	0.1827	-7.4772	-7.6599
เมือง	0.0010	0.0387	0.0377
ชนบท	0.1816	-7.516	-7.6976

ที่มา : คำนวณจากผลการศึกษาในหัวข้อที่ 4.1 และ จากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 4.14 สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงความยากจนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2549

กลุ่มครัวเรือน	การเปลี่ยนแปลงของความยากจนที่เกิดจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงรายได้ $\sum_g(\overline{P_g}*\Delta HCR_g)$			การเปลี่ยนแปลงของความยากจนที่เกิดจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร $\sum_g(\overline{HCR_g}*\Delta P_g)$		
	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDIและ FR (1) - (2)	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (1)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (2)	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDIและ FR (3) - (4)	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (3)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (4)
ทั้งหมด	0.1056	-2.5402	-2.6458	0.0008	-0.0767	-0.0775
เมือง	0.0059	-0.238	-0.2439	-0.0001	0.0133	0.0134
ชนบท	0.0996	-2.3023	-2.4019	0.0009	-0.0900	-0.0909

ที่มา : คำนวณจากผลการศึกษาในหัวข้อที่ 4.1 และ จากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตารางที่ 4.15 การเปลี่ยนแปลงความยากจนเมื่อได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิ (FDI) และสัดส่วนการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิในทุกอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษาต่อการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศสุทธิทั้งหมด (FR) ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2549

กลุ่มครัวเรือน	การเปลี่ยนแปลงเฉพาะที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ FDIและ FR (1) - (2)	ผลกระทบโดยรวม $\Delta HCR = \sum_g(\overline{P_g}*\Delta HCR_g)+\sum_g(\overline{HCR_g}*\Delta P_g)$	
		การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงซึ่งได้รับผลกระทบจาก FDI FR (1)	การเปลี่ยนแปลงที่ไม่รวมผลกระทบจาก FDIและ FR (2)
ทั้งหมด	0.1064	-2.617	-2.7233
ในเมือง	0.0058	-0.2247	-0.2305
ชนบท	0.1005	-2.3923	-2.4928

ที่มา : คำนวณจากผลการศึกษาในหัวข้อที่ 4.1 และ จากข้อมูลรายได้ – รายจ่ายจากการสำรวจสภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ